Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

DRI broj:40116/18-042-1238/16
Podgorica, 22 oktobar 2018. godine

IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA GRUPE GRAĐANA GRAĐANSKA INICIJATIVA ZA 2017. GODINU

(konačni izvještaj)

Podgorica, oktobar 2018. godine

SADRŽAJ

I MIŠLJENJE I PREPORUKE....3
II OPŠTI PODACI....7
1. PRAVNI OSNOV....7
2. OSNOVNI PODACI O PARTIJI....7
3. FINANSIRANJE SUBJEKTA REVIZIJE....8
3.1. FINANSIRANJE IZ BUDŽETSKIH SREDSTAVA....8
4. VRSTA REVIZIJE....8
5. PREDMET REVIZIJE....9
6. CILJ REVIZIJE....9
6.1. KRITERIJUMI ZA REVIZIJU PRAVILNOSTI....9
7. METODA VRŠENJA REVIZIJE....10
8. PLANIRANI SEGMENTI REVIZIJE....10
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE....11
9. SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA....11
10. FINANSIJSKI PLAN ZA 2017. GODINU....11
11. PROGRAM RADA ZA 2017. GODINU....11
12.POSLOVNE KNJIGE....11
13. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ....12
13.1.1. BILANS STANJA....12
13.1.2. EVIDENTIRANJE I POPIS IMOVINE....12
13.1.3. POTRAŽIVANJA I KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI....13
13.1.4. NOVČANA SREDSTVA NA ŽIRO RAČUNIMA....13
13.1.5. BLAGAJNIČKO POSLOVANJE....14
13.1.6 OBAVEZE....14
13.2. BILANS USPJEHA....14
13.2.1 PRIHODI....14
13.2.1.1 PRIHODI IZ BUDŽETA LOKALNE SAMOUPRAVE....15
13.2.1.2 OSTALI POSLOVNI PRIHODI....15
13.2.2. RASHODI....15
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE....19

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije broj br.40116/18-042-1238/1 od 03.07.2018. godine) izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Grupe građana Građanske inicijative za 2017. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Lice ovlašćeno za zastupanje subjekta revizije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Grupe građana Građanska inicijativa za 2017. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (01-62/18 od 15.10.2018. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br.04-320/18 od 02.10.2018. godine), nadležni Kolegijum u sastavu senator Nikola N. Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i senator Zoran Jelić, član Kolegijuma, na sjednici održanoj 22.10.2018. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Grupe građana Građanska inicijativa za 2017. godinu

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Grupe građana Građanska inicijativa za 2017. godinu sastavljen i prezentovan u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, osim za navedeno u Izvještaju pod tačkama 13.1.3 – Potraživanja i kratkoročni finansijski plasmani, 13.2.2.1 Troškovi materijala i održavanja i 13.2.2.2. Troškovi goriva i energije pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

Na izražavanje uslovnog mišljenja uticale su sljedeće nepravilnosti:

1. Subjekt revizije nije adekvatno dokumentovao troškove u iznosu od 3.453,33€. Neadekvatno dokumentovani troškovi odnose se na troškove goriva u iznosu od 2.713,33€ i troškove održavanja vozila (cistijerne) u iznosu od 772,00€. Subjekt revizije je zaključio ugovor o djelu sa fizičkim licem za usluge prevoza pitke vode stanovništvu Malesije i po tom osnovu isplatio iznos od 6.000,00€, a isto fizičko lice (vozač cistijerne) je koristilo gorivo na teret sredstava subjekta revizije u ukupnom iznosu od 2.731,33€ (mjesečno u iznosu od 160,00€ do 1.000,00€) i refundirani su mu troškovi održavanja cistijerne u iznosu od 772,00€. Predmetnim ugovorom nije utvrđena obaveza subjekta revizije da obezbjeđuje gorivo i plaća troškove održavanja vozila, pa se konstatuje da nije postojao pravni osnov za ostvarivanje navedenih troškova.

   Državnom revizoru je naknadno dostavljen akt (dopis broj 01/2018-20 od 27.07.2018. godine) kojim Upravni odbor odobrava vozaču cistijerne da koristiti gorivo i održava vozilo na teret sredstava subjekta revizije. Budući da dostavljeni akt datira iz 2018. godine, a pomenuti troškovi su nastali u 2017. godini kad nije postajao pravni osnov za isplatu istih, to se konstatuje da navedeni troškovi nijesu adekvatno dokumentovani.

   - **Subjekt revizije treba da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**

2. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u poslovnim knjigama evidentirao sporna potraživanja iz ranijih godina u iznosu od 6.500,00€. Državnom revizoru nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje su evidentirana ova potraživanja tako da se nije moglo utvrditi od koga subjekt revizije potražuje navedena sredstva.

   - **Subjekt revizije je dužan da obezbijedi adekvatnu dokumentaciju za evidentirana sporna potraživanja i da shodno istoj sprovede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**

Revizijom pravilnosti utvrđeno je da subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o obligacionim odnosima, Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakona o nevladinim organizacijama, Zakona o računovodstvu, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **negativno mišljenje** na usklađenost poslovanja subjekta revizije sa propisima.

Na izražavanje negativnog mišljenja uticale su sljedeće nepravilnosti:

1. Revizijom je utvrđeno da je Grupa građana "Građanska inicijativa" finansijsko poslovanje obavljala preko žiro računa koji je otvoren za potrebe NVO "Građanska inicijativa" osnovane 2007. godine i podnijela Godišnji finansijski izvještaj za 2017. godinu DRI ovjeren pečatom i potpisan od strane zastupnika nevladine organizacije, koji je istovremeno i predstavnik Grupe građana.

   Navedena nevladina organizacija nije prezentirala Državnoj revizorskoj instituciji dokaz da je postupila shodno odredbama člana 49 Zakona o nevladinim organizacijama ("Sl. list CG" br. 39/11 i 37/17), kojim je utvrđena obaveza NVO registrovanih po ranijim propisima da usklade svoje poslovanje sa novim Zakonom ili će se brisati iz registra NVO, pa se dovodi u pitanje pravni status ove nevladine organizacije preko čijeg žiro računa je Grupa građana obavljala poslovanje.

   - **DRI preporučuje subjektu revizije da uskladi svoj pravni status sa važećom zakonskom regulativom i shodno tome organizuje finansijsko poslovanje.**

2. Revizijom je utvrđeno da Ugovor o zakupu poslovnog prostora u Tuzima nije ovjeren od strane nadležnog organa, što nije u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.

   - **Subjekt revizije je dužan da ugovore o zakupu poslovnih prostora zaključuje u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.**

3. Subjekt revizije je prihode u iznosu od 1.200,00€ evidentirao u poslovnim knjigama kao prihod od vršenja usluga transporta pitke vode, a revizijom je utvrđeno da se navedeni prihodi odnose na priloge fizičkih lica (18) i pravnog lica. Shodno navedenom konstatuje se da subjekt revizije prihode u navedenom iznosu nije pravilno evidentirao shodno izvoru finansiranja.

   - **Subjekt revizije treba da pravilno evidentira prihode shodno vrsti i izvoru finansiranja.**

4. Revizijom je utvrđeno da pojedini troškovi (troškovi održavanja, nabavke dnevne štampe i troškovi ugovorenih naknada) nijesu evidentirani na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.

   - **Preporučuje se subjektu revizije da troškove evidentira na odgovarajuća konta shodno važećem Pravilniku.**

5. Uvidom u prezentirane ugovore o zakupu, ugovore o djelu, odluke o popisu i sl utvrđeno je da isti ne sadrže broj djelovodnog protokola.

   - **Subjekt revizije je dužan da sva ulazna i izlazna akta zavede u djelovodni protokol u cilju obezbjedjivanja adekvatne validnosti istih.**

Zbog većeg broja utvrđenih nepravilnosti i propusta u radu ovog subjekta nadležni Kolegijum se usaglasio da izvještaj dostavi:

- **Odboru za ekonomiju, finansije i budžet i**
- **Odboru za politički sistem, pravosudje i upravu**

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11, 31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 52/1414,76/15, 83/16 i 92/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije DRI br. 06-288/17 od 14.12.2017. godine i anexs Godišnjeg plana broj193/08od 29.06.2018. godine
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije (br.40116/18-042-1238/1 od 03.07.2018. godine)

Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja NVO Građanska inicijativa vršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2. Osnovni podaci o partiji

Nevladina organizacija "Građanska inicijativa" je upisana u Registar Ministarstva pravde Rješenjem broj: 02-6209/05, kao nevladino udruženje. Rešenjem Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave broj: 02-6209/05-1 od 19.02.2007. godine, ovo udruženje upisano je u Registar nevladinih udruženja, pod rednim brojem 3217. Rešenjem je utvrđeno da Građansku inicijativu predstavlja i zastupa Siništaj P. Vaselj.

Sjedište NVO "Građanska inicijativa" je u Tuzima.

Statutom su utvrđeni i organi udruženja a to su: Skupština; Upravni odbor; Izvršni direktor.
Dana 19.09.2016. godine Grupa građana Građanska inicijativa Tuzi Demokratska partija, Građanski Pokret Perspektiva, Demokratski savez u Crnoj Gori zaključili su sporazum o predizbornoj koaliciji da učestvuju na parlamentarnim izborima 16. oktobra 2016. godine. Shodno Sporazumu prvi mandat pripada Demokratskoj partiji dok se zadnji mandat dijele proporcionalno 50:50% Građanska inicijativa i Demokratski savez u CG.

Finansijska sredstva za osvojene mandate dijele se:

40% pripada Demokratskoj partiji, 20% pripada Građanskoj inicijativi i Demokratskom savezu u Crnoj Gori, a 14% pripada Građanskom pokretu Perspektiva.
Finansijska sredstva koja pripadaju koaliciji od poslaničkog mandata uplaćivaće se na žiro račun svakog koalicionog partnera.

Odredbama člana 49 Zakona o nevladinim organizacijama ("Sl. list CG" br. 039/11), je propisano da nevladine organizacije koje su upisane u registar po ranijim Zakonima dužne, da usklade Statut i dostave Ministarstvu, sa izvodom iz zapisnika sa sjednice nadležnog organa nevladine organizacije na kojoj je donijeta odluka o usklađivanju statuta, ili će se u suprotnom brisati iz registra NVO. Državna revizorska institucija je u Izvještaju o reviziji za 2016. godinu dala preporuku da subjekt revizije svoj pravni status uskladi sa zakonskom regulativom.
Subjekt revizije nije dostavio Državnoj revizorskoj instituciji dokaze o postupanju u skladu sa odredbama člana 49 Zakona o nevladinim organizacijama, odnosno nije uskladio svoj pravni status sa zakonskom regulativom.
Građanska inicijativa je podnijela Godišnji finansijski izvještaj kao Grupa građana koji je ovjeren pečatom NVO Građanska inicijativa i potpisan od strane zastupnika NVO. Grupa građana „Građanska inicijativa“ finansijsko poslovanje obavlja i dalje preko žiro računa koji je otvoren za potrebe NVO.

3. Finansiranje subjekta revizije

NVO Građanska Inicijativa sredstva za rad obezbjeđuje iz:

- Budžeta Crne Gore i iz budžeta opština, shodno Zakonu o finansiranju političkih subjekata;
- Doprinosa poslanika i odbornika koji su imenovani u upravnim odborima i ostalim organima i radnim tijelima a da za članstvo dobijaju nadoknadu;
- Doprinosa članova i simpatizera i iz drugih izvora dozvoljenih zakonom.

3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava

Subjektu revizije su u 2017. godini iz budžeta lokalne samouprave opredijeljena sredstva u iznosu od 9.294,84€ i iz ostalih izvora iznos od 1.200,00€.

4. Vrsta revizije

Predmetna revizija ima karakter finansijske revizije i revizije pravilnosti.

5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj Grupe građana Građanske Inicijative za 2017. godinu.

6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su:

- finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i da li su
- finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

6.1. Kriterijumi za reviziju pravilnosti

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11)
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 52/14, 76/15,83/16 i 92/17);
- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2017. godinu („Sl.list Crne Gore", br. 83/16, 42/17 i 89/17)
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08…31/14, 53/14, 04/18);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br.047/08, 04/11 i 22/17)
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl. list CG”, br. 13/ 07…62/13, 08/15, 22/17);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 37/04, 78/06, 86/09, 14/12, 06/13, 62/13, 60/14 i 83/16);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. List CG“ br. 040/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Finansijski plan i program rada za 2017. godinu.

7. Metoda vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istitnitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od od 533,54€ (2% na ukupne rashode subjekta revizije koji iznose (26.677,00€).

Državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom i drugom dokumentacijom subjekta revizije, na osnovu sprovedenih testova ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima.

8. Planirani segmenti revizije

Predmetnom revizijom su revidirani sljedeći planirani segmenti revizije: Godišnji fiinansijski plan i program rada, organizacija i pravni status subjekta revizije, aktivnosti partijskih organa u dijelu finansijskog poslovanja, prihodi, rashodi i pozicije Bilansa stanja (stalna imovina, gotovina u blagajni i na žiro računima potraživanja i obaveze).

Osim planiranih segmenata revizije, državni revizor je izvršio i provjeru realizacije preporuka datih u Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2016.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

9. Sistem unutrašnjih kontrola

Subjekt revizije je u 2017. godini donio sljedeća unutrašnja akta: Plan prihoda i rashoda za 2017. godinu, Program rada za 2017. godinu, Odluku o limitiranju određenih troškova na mjesečnom nivou za 2017. godinu, Odluku o usvajanju Izvještaja o popisu, pojedinačne odluke o isplati pomoći (donacija) fizičkim licima i dr.

10. Finansijski plan za 2017. godinu

Subjekt revizije je shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donio Finansijski plan prihoda i rashoda za 2017. godinu. Shodno prezentiranim podacima u Finansijskom planu subjekt revizije je planirao ukupne prihode u iznosu od 10.500,00€ i rashode u iznosu od 28.800,00€.Prihodi su planirani iz budžeta lokalne samouprave u iznosu od 9.300,00€ i ostali prihodi u iznosu od 1.200,00€. Finansijskim planom su predviđeni sljedeći troškovi: troškovi nabavke materijala u iznosu od 1.500,00€, troškovi goriva i el. energije u iznosu od 6.500,00€, troškovi zarada/naknada/honorar u iznosu od 1.500,00€, troškovi mobilne telefonije u iznosu od 300,00€, troškovi zakupnine u iznosu od 2.000,00€, troškovi reklame i propagande u iznosu od 500,00€, troškovi reprezentacije u iznosu od 1.200,00€, troškovi donacija i sponzorstva u iznosu od 7.500,00€, troškovi stipendija u iznosu od 1.000,00€, troškovi dnevne štampe u iznosu od 1.200,00€, troškovi predizborne kampanje u iznosu od 5.000,00, troškovi intelektualnih usluga u iznosu od 500,00€ i troškovi platnog prometa u iznosu od 100,00€.

11. Program rada za 2017. godinu

Subjekt revizije je donio Program rada za 2017. godinu.

Programom rada, utvrđene su sljedeće aktivnosti:

- Održavanje redovnih sjednica skupštine, sastanaka Glavnog odbora i ostalih tijela stranke;
- Snadbijevanje ruralnih područja Malesije sa pitkom vodom;
- Materijalna podrška socijalne sfere /donacije, stipendije, sponzorstva/;
- Usvajanje Finansijskog plana za 2017. godinu;
- Promovisanje konsenzusa za zajedništvo između albanskih političkih stranaka.

12. Poslovne knjige

Subjekt revizije je shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužan da vodi računovodstvene evidencije o prihodima i

rashodima po porijeklu, visini i strukturi prihoda i rashoda, u skladu sa propisima Ministarstva. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Subjekt revizije računovodstvene evidencije obezbjeđuje na obračunskoj osnovi, izuzev prihoda koji su evidentirani na gotovinskoj osnovi. Od poslovnih knjiga vodi Glavnu knjigu.

Računovodstvene poslove za potrebe Građanske inicijative u 2017. godini obavljalo je fizičko lice shodno zaključenom ugovoru o pružanju računovodstvenih usluga.

13. Godišnji finansijski izvještaj

Subjekt revizije je shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornh kampanja Godišnji finansijski izvještaj za 2017. godinu dostavio Državnoj revizorskoj instituciji u propisanom roku i na sljedećim obrascima:

- Bilans uspjeha (Obrazac BU);
- Bilans stanja (Obrazac BS);
- Iskaz o novčanim tokovima (Obrazac INT);
- Iskaz o promjenama na kapitalu (Obrazac IPK);
- Statistički Aneks.

13.1.1. Bilans stanja

U Aktivi Bilansa stanja iskazana je stalna imovina (oprema) u iznosu od 2.391,00€, obrtna sredstva u iznosu od 37.416,00€ koja čine gotovina i gotovinski ekvivalenti u iznosu od 26.416,00€, potraživanja u iznosu od 6.500,00€ i kratkoročni plasmani u iznosu od 4.500,00€, dok je u Pasivi iskazan kapital (neraspoređena dobit) u iznosu 37.282,00€, i kratkoročne obaveze u iznosu od 2.525,00€.

13.1.2. Evidentiranje i popis imovine

Komisija za popis imenovana Odlukom Upravnog odbora je izvršila popis imovine i obaveza i podatke o izvršenom popisu prezentirala u popisne liste. Odlukom Upravnog odbora usvojen je popis(prezentirane odluke ne sadrže broj djelovodnog protokola).

Shodno podacima evidentiranim u Glavnoj knjizi i podacima u popisnim listama stalna imovina po nabavnoj vrijednosti iznosi 671,70€, otpisanoj vrijednosti 100,76€ i sadašnjoj 570,95€. Imovinu partije čini kancelarijski namještaj i kompjuterska oprema. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije vršio obračun amortizacije za 2017. godinu.

13.1.3. Potraživanja i kratkoročni finansijski plasmani

Potraživanja i kratkoročni finansijski plasmani iskazani su u iznosu od 12.781,68 i odnose se na: potraživanja za date avanse dobavljačima u iznosu od 1.781,68€ i kratkoročne finansijske plasmane u iznosu od 11.000,00€.

Kratkoročni finansijski plasmani u iznosu od 4.000,00€ iskazani su po osnovu isplaćenih sredstava fizičkom licu koje predstavlja i zastupa Građansku inicijativu na ime razlike između ličnog dohotka koji bi ostvario kao poslanik i zarade koju je isti ostvario na radnom mjestu kod subjekta revizije. Isplata je izvršena shodno Odluci Upravnog odbora NVO "Građanska Inicijativa" broj 01/2016S-1. U postupku revizije, Državnom revizoru prezentirana je Izjava (br 014/2018-19/2 od 27.07.2018. godine) kojom se pomenuto lice obavezuje da će nakon izvršenja sudske odluke vratiti sredstva Građanskoj inicijativi.

Koalicionim sporazumom NVO Građanske inicijative i Nove demokratske snage (FORCE) iz 2012. godine, definisana je podjela sredstava za finansiranje kao i podjela osvojenih mandata između potpisnica sporazuma, nakon održanih izbora. Koaliciona članica FORCA nije ispoštovala sporazum u dijelu ustupanja pripadajućeg poslaničkog mandata licu koje predstavlja i zastupa Građansku inicijativu usled čega je pokrenut sudski spor.

Potraživanja u iznosu od 500,00€ odnose se na potraživanje od fizčkog lica za datu pozajmicu shodno Odluci o pozajmici br 01-02/2017-0 od 21.06.2017. godine kojom se to lice obavezuje da pozajmicu vrati do kraja 2018. Godine.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u poslovnim knjigama evidentirao sporna potraživanja iz ranijih godina u iznosu od 6.500,00€. Državnom revizoru nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje su evidentirana ova potraživanja, tako da se nije moglo utvrditi od koga subjekt revizije potražuje navedena sredstva to seizražava rezerva na evidentirana potraživanja.

- **Subjekt revizije je dužan da obezbijedi adekvatnu dokumentaciju za evidentirana sporna potraživanja i da shodno istoj sprovede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**

13.1.4. Novčana sredstva na žiro računima

Subjekt revizije je u 2017. godini poslovanje obavljao preko poslovnog računa NVO "Građanska inicijativa" otvorenog kod Societe Generale Banke.
Depoziti na računu na dan 01.01.2017. godine su iznosili 25.041,37€, a na dan 31.12.2017. godine 26.416,31€. Evidentirani depoziti odgovaraju istim iskazanim na bančinim izvodima na pomenute datume.

13.1.5. Blagajničko poslovanje

Uvidom u bančine izvode utvrđeno je da je subjekt revizije za potrebe blagajne podigao sa žiro računa gotovinu u iznosu od 500,00€ koja je isplaćena iz blagajne u istom iznosu, tako da gotovine na kraju godine nije bilo.

Gotovinski iz blagajne izvršena je isplata donacije Vjerskoj zajednici u iznosu od 500,00€. Isplata je izvršena shodno Odluci predsjednika Upravnog odbora, a preuzimanje gotovine je dokumentovano potpisanom priznanicom.

13.1.6. Obaveze

Subjekt revizije je u poslovnim knjigama evidentirao kratkoročne obaveze u iznosu od 2.525,67€, a iste se odnose na: obaveze prema dobavljačima u iznosu od 1.046,70€, obaveze prema fizičkim licima po osnovu zakupa i pruženih knjigovodstvenih usluga u iznosu od 630,00€ i poreske obaveze na ugovorene naknade u iznosu od 848.97€.

Obaveze evidentirane u iznosu od 630,00€ odnose se na obaveze iz prethodne godine, po osnovu pružanja knjigovodstvenih usluga u iznosu od 480,00€ i obaveze po osnovu naknade za zakup poslovnog prostora u Tuzima u iznosu od 150,00€.

Obaveze u iznosu od 848,97€ evidentirane su po osnovu poreskih obaveza na isplaćene naknade fizičkim licima(za zakup, za knjigovodstvene usluge i sl.).

13.2. Bilans uspjeha

Shodno prezentiranim podacima u Bilansu uspjeha ukupno ostvareni prihodi subjekta revizije u 2017. godini iskazani su u iznosu od 10.495,00€, rashodi u iznosu 26.677,00€ i finansijski rezultat (gubitak) u iznosu od 16.182,00€.

13.2.1. Prihodi

Subjekt revizije je u poslovnim knjigama iskazao prihode u iznosu od 10.494,84€. Ostvareni prihodi odnose se na prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 9.294,84,00€ i ostale poslovne prihode u iznosu od 1.200,00€.

Tabelarni pregled ostvarenih prihoda u 2016. i 2017. godini

Redni broj	Vrsta prihoda	prihodi 2016 .godina	% učešća	prihodi 2017.godina	% učešća	povećanje /smanjenje
1	Prihodi iz Budžeta Crne Gore	37.446,00	74,27%	0,00	0,00%	-37.446,00
2	Prihodi iz budžeta lokalne samouprave	8.688,00	17,23%	9.294,84	88,57%	606,84
3	Ostali poslovni prihodi	4.285,00	8,50%	1.200,00	11,43%	-3.085,00
Ukupno		**50.419,00**	**100,00%**	**10.494,84**	**100,00%**	**-39.924,16**

Na osnovu prezentiranih podataka se konstatuje da su prihodi subjekta revizije u 2017. godini manji u odnosu na prethodnu godinu za 39.924,16€.

13.2.1.1. Prihodi iz budžeta lokalne samouprave

Prihodi evidentirani u iznosu od 9.294,84€ odnose se na prihode iz budžeta Glavnog grada po osnovu osvojenih odborničkih mandata u opštini Tuzi. Navedeni prihodi odnose se na prihode za redovno poslovanje subjekta revizije.

13.2.1.2. Ostali poslovni prihodi

Prihodi u iznosu od 1.200,00€ evidentirani su u poslovnim knjigama subjekta revizije kao prihodi od vršenja usluga transporta pitke vode, a revizijom je utvrđeno da se navedeni prihodi odnose na priloge osamnaest fizičkih lica i jednog pravnog lica. Prilozi su uplaćivani u iznosu od 20,00€ do 100,00€.

Shodno navedenom konstatuje se da subjekt revizije prihode u navedenom iznosu nije pravilno evidentirao shodno izvoru finansiranja.

- **Subjekt revizije treba da pravilno evidentira prihode shodno vrsti i izvoru finasiranja.**

13.2.2. Rashodi

Subjekt revizije je u poslovnim knjigama u 2017. godini iskazao troškove u iznosu od 26.676,85€ i isti se odnose na: troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 996,94€, troškove goriva i energije u iznosu od 6.258,61€, ostali lični rashodi u iznosu od 5.000,00€, troškove telefona i interneta u iznosu od 254,03€, troškove zakupnina u iznosu od 1.939,17€, troškove amortizacije u iznosu od 100,76€, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 1.486,70€, troškove reprezentacije u iznosu od 1.174,61€ i ostale nematerijalne troškove (troškovi dnevne štampe, donacija i sponzorstva) u iznosu od 9.466,03€.

Uporedni pregled ostvarenih troškova u 2016 i 2017. godini

Redni broj	Konto	Opis troška	Troškovi 2016.godinu	% učešća	Troškovi 2017.godinu	% učešća	povećanje /smanjenje
1	512	Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	1.658,00	5,94%	996,94	3,74%	-661,06
2	513	Troškovi goriva i energije	6.902,14	24,74%	6.258,61	23,46%	-643,53
3	529	Ostali lični rashodi	449,89	1,61%	5.000,00	18,74%	4.550,11
4	531	Troškov telefona i interneta	395,00	1,42%	254,03	0,95%	-140,97
5	533	Troškovi zakupnina	1.939,17	6,95%	1.939,17	7,27%	0,00
6	540	Troškovi amortizacije	100,76	0,36%	100,76	0,38%	0,00
7	550	Troškovi neproizvodnih usluga	755,11	2,71%	1.486,70	5,57%	731,59
8	551	Troškovi reprezentacije	3.325,92	11,92%	1.174,61	4,40%	-2.151,31
9	559	Ostali nematerijalni troškovi	12.373,34	44,35%	9.466,03	35,48%	-2.907,31
Ukupno			**27.899,33**	**100,00%**	**26.676,85**	**100,00%**	**-1.222,48**

Shodno tabelarnom pregledu, najveće učešće u ukupnim troškovima imaju ostali nematerijalni troškovi sa 35,06%, troškovi goriva i energije sa 23,46%, ostali lični rashodi sa 18,46%,troškovi zakupa sa 7,27%,troškovi neproizvodnih usluga sa 5,57% i sl.

13.2.2.1. Troškovi materijala i održavanja (konto 512)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama subjekta revizije u iznosu od 996,94€ odnose se na troškove nabavke kancelarijskog materijala u iznosu od 224,94€ i troškove održavanja vozila u iznosu od 772,00€.

Troškovi u iznosu od 772,00€ iskazani su po osnovu refundacije troškova održavanja vozila (cistijerne) fizičkom licu sa kojim je subjekt revizije zaključio ugovor o djelu za transport pitke vode.

Dio navedenih troškova u iznosu od 568,17€ dokumentovani su fiskalnim računima, dok iznos od 203,83€ nije dokumentovan fiskalnim računom.

Ugovorom o djelu zaključenim sa fizičkim licem za obavljanje usluga transporta vode nije utvrđena obaveza subjekta revizije da plaća dodatne troškove fizičkom licu osim naknade za usluge prevoza, što ukazuje da nije postojao pravni osnov za isplatu navedenih troškova.

13.2.2.2. Troškovi goriva i energije (konto 513)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 6.258,61€ odnose se na: troškove goriva u iznosu od 6.049,68€ i troškove električne energije u iznosu od 208,93€. Troškovi električne energije dokumentovani su fakturama dobavljača Elektroprivreda CG.

Troškovi goriva su dokumentovani ispostavljenim mjesečnim fakturama dobavljača uz koje su priloženi spiskovi lica koja su tokom mjeseca koristili gorivo, ali uz iste nijesu priloženi fiskalni računi za gorivo.

Subjekt revizije je Odlukom utvrdio da troškovi goriva na mjesečnom nivou za članove Upravnog odbora iznose 150,00€.

Revizijom je utvrđeno da je gorivo na teret sredstava subjekta revizije koristilo i fizičko lice (vozač cistijerne) sa kojim je subjekt revizije zaključio ugovor o djelu za prevoz pitke vode. Navedeno lice je koristilo gorivo u ukupnom iznosu od 2.731,33€ (mjesečno u iznosu od 160,00€ do 1000,00€). Ugovorom o djelu zaključenim sa navedenim licem nije utvrđena obaveza subjekta revizije da navedenom licu obezbjeđuje gorivo za vršenje usluge prevoza vode, pa se konstatuje da nije postajao pravni osnov za nastale troškove.

Državnom revizoru je naknadno dostavljen akt (broj 01/2018-20 od 27.07.2018. godine) kojim Upravni odbor odobrava vozaču cistijerne da koristiti gorivo na teret sredstava subjekta revizije. Budući da navedeni akt datira iz 2018. godine a troškovi se odnose na 2017. godinu isti se ne može prihvatiti kao adekvatan dokaz za pravdanje ovih troškova.

- **Subjekt revizije treba da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacije shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**

13.2.2.3. Ostali lični rashodi (konto 529)

Troškovi iskazani u iznosu od 5.000,00€ odnose se na prenos sredstava političkom subjektu Albanskoj Alternativi, kao donacija za lokalne izbore u gradskoj opštini Tuzi. Isplata je izvršena shodno Odluci br.01-05/2017-0 od 15.09.2017. godine.

13.2.2.4. Troškovi fiksne telefonije (konto 531)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama subjekta revizije u iznosu od 254,03€ odnose se na troškove fiksne telefonije i dokumentovani su fakturama operatera.

Odlukom Upravnog odbora troškovi telefona limitirani su na mjesečnom nivou u iznosu od 50,00€. Revizijom je utvrđeno da je ispoštovan limit za troškove telefona.

13.2.2.5. Troškovi zakupnina (konto 533)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 1.939,17€ odnose se na: troškove zakupa poslovnog prostora u Tuzima (površine 70m^2 i mjesečne zakupnine u iznosu od 150,00€) u iznosu od 1.800,00€ i obračunate troškove poreskih obaveza na isplaćene naknade za zakup u iznosu od 139,17€.

Isplata troškova zakupa vršena je shodno Ugovoru o zakupu zaključenim sa fizičkim licim, koji nije ovjeren od strane nadležnog organa shodno Zakonu o obligacionim odnosima a isti ne sadrži broj djelovodnog protokola.

- **Subjekt revizije dužan da ugovore o zakupu poslovnih prostora zaključuje u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.**

13.2.2.6. Troškovi amortizacije (konto 540)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama subjekta revizije u iznosu od 100,76€ odnose se na troškove amortizacije.

Revizijom je utvrđeno da se navedeni troškovi odnose na obračunatu amortizaciju osnovnih sredstava za 2016. godinu, a da obračun amortizacije za 2017. godinu nije izvršen.

13.2.2.7. Troškovi neproizvodnih usluga (konto 550)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 1,486,70€ odnose se na troškove računovodstvenih usluga u iznosu od 517,11€ i troškove usluga održavanja prostorija u iznosu od 969,59€. Navedeni troškovi su dokumentovani ugovorima zaključenim sa fizičkim licima. Na isplaćene naknade obračunate su poreske obaveze u iznosu od 106,70€ ali iste nijesu plaćene.

13.2.2.8. Troškovi reprezentacije (konto 551)

Revizijom je utvrđeno da se troškovi evidentirani u iznosu od 1.174,61€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga i nabavku robe u maloprodaji u iznosu od 949,81€ i troškove nabavke dnevne štampe u iznosu od 224,80€ (troškovi nijesu evidentirani na odgovarajuće konto). Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača ili fiskalnim računima.

Odlukom Upravnog odbora utvrđen je limit za troškove reprezentacije, na mjesečnom nivou do 200,00€.

13.2.2.9. Ostali nematerijalni troškovi (konto 535,553 i 559)

Revizijom je utvrđeno da se troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 9.466,03€ odnose se na troškove pomoći u iznosu od 1.622,00€, troškove ugovorenih naknada u iznosu od 6.463,93€, troškove dnevne štampe i potrošnog materijala u iznosu od 1.267,00€ i ostale troškove u iznosu 113,10€.
Troškovi evidentirani u iznosu od 1.267,00€ odnose se na troškove dnevne štampe i nabavku potrošnog materijala i isti su dokumentovani fakturama dobavljača.

Troškovi evidentirani u iznosu od 1.422,00€ odnose se na troškove pomoći sportskom klubu, vjerskoj zajednici i fizičkim licima (3 fizička lica za izradu magistarskog rada i pomoć za snadbijevanje pitkom vodom). Pomoći su isplaćivane u iznosu od 150,00€ do 500,00€ shodno Odlukama i zahtjevima za pomoć pravnih i fizičkih lica.

Subjekt revizije je u poslovnim knjigama evidentirao iznos od 6.463,63€ kao trošak donacije, a revizijom je utvrđeno da se navedeni trošak odnosi na isplaćenu ugovorenu naknadu fizičkom licu shodno zaključenom Ugovoru o djelu za usluge prevoza pitke vode u iznosu od 6.000,00€ i troškove obračunatih poreskih obaveza na isplaćenu naknadu u iznosu od 463,93€. Revizijom je utvrđeno, da je ugovor zaključen 30.08.2017. godine, a isplata naknade je izvršena 01.06.2017. godine.

Revizijom je utvrđeno da pojedini troškovi (troškovi održavanja, nabavke dnevne štampe i troškovi ugovorenih naknada) nijesu evidentirani na odgovarajuća konta shodno Pravilniku koji subjekt revizije primjenjuje.

- **Preporučuje se subjektu revizije da troškove evidentira na odgovarajuća konta shodno važećem Pravilniku.**

Uvidom u prezentirane ugovore o zakupu ugovore o djelu, odluke o popisu i sl utvrđeno je da isti ne sadrže broj djelovodnog protokola

- **Subjekt revizije je dužan da sva ulazna i izlazna akta zavede u djelovodni protokol u cilju obezbjedjivanja adekvatne validnosti istih.**

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE

Državna revizorska institucija je u Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Građanske inicijative za 2016. godinu utvrdila određene nepravilnosti i dala preporuka za otklanjanje istih, a odnose se na:

1) **DRI preporučuje subjektu revizije da uskladi svoj pravni status sa važećom zakonskom regulativom, kako ne bi svoje finansijsko poslovanje obavljao preko žiro računa NVO.**

2) **DRI preporučuje subjektu revizije da internim aktom utvrdi obavezu primaocu sredstava, da ista vrati isplatiocu, nakon izvršenja sudske odluke.**

3) **Subjekt revizije je dužan da obračunate poreske obaveze uplati shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica (član 46)**

4) **Subjekt revizije treba da ugovor o vršenju usluga prevoza zaključuje u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima.**

5) **Subjekt revizije je dužan da ugovore o zakupu poslovnih prostora zaključuje u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.**

.

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Grupe Građana Građanska inicijativa utvrđeno je da je subjekt revizije realizovao preporuke br 2 i 4 a nije realizovao preporuke br 1, 3 i 5.

Izvještaj pripremila:
Slavka Tomić,
načelnik u Sektoru IV

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević